

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (hatodik tanács)

2020. május 6.*

„Előzetes döntéshozatal – A Bíróság eljárási szabályzatának 99. cikke – Államok által nyújtott támogatások – Az állami támogatási programot a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító európai bizottsági határozat – A Bizottság határozatában elő nem írt előfeltétel be nem tartása esetén az engedélyezett program keretében nyújtott támogatás lehetőségét kizáró nemzeti jogszabály”

A C-415/19–C-417/19. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott három előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyeket a Corte suprema di cassazione (semmtőlészék, Olaszország) a Bírósághoz 2019. május 28-án érkezett, 2018. december 4-i határozataival terjesztett elő

a **Blumar SpA** (C-415/19),

a **Roberto Abate SpA** (C-416/19),

a **Commerciale Gicap SpA** (C-417/19)

és

az **Agenzia delle Entrate**

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: M. Safjan tanácselnök, J.-C. Bonichot, az első tanács elnöke (előadó) és L. Bay Larsen bíró,

főtanácsnok: E. Tanchev,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Blumar SpA és a Commerciale Gicap SpA képviselőiben G. Mameli, R. Esposito és R. Altieri avvocati,
- az olasz kormány képviselőiben G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. De Socio avvocato dello Stato,

* Az eljárás nyelve: olasz.

– az Európai Bizottság képviselőjében P. Stancanelli és F. Tomat, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint a Bíróság az eljárási szabályzatának 99. cikke alapján, indokolt végzéssel határoz,

meghozta a következő

Végzést

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének, az arányosság elvének és a „39/2007. sz. állami támogatás – Olaszország – adójóváírás a hátrányos helyzetű térségekben történő új beruházások vonatkozásában” című, 2008. január 25-i C(2008) 380 bizottsági határozatnak (a továbbiakban: 2008. január 25-i határozat) az értelmezésére vonatkoznak.
- 2 E kérelmeket a Blumar SpA, a Roberto Abate SpA és a Commerciale Gicap SpA, valamint az Agenzia delle Entrate (adóhatóság, Olaszország) között abban a tárgyban folyamatban lévő három jogvita keretében terjesztették elő, hogy az adóhatóság e társaságok esetében – a 2008. január 25-i határozattal engedélyezett állami támogatási program alapján – megtagadta az adójóváírást.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2008. január 25-i határozatában az Európai Bizottság megállapította, hogy a 2006. december 27-i legge n. 296 contenente „Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2007)” (az éves és többéves állami költségvetés létrehozására vonatkozó rendelkezésekről szóló 296. sz. törvény [a 2007. évi költségvetési törvény], a GURI 2006. december 27-i 299. számának rendes melléklete; a továbbiakban: 296/2006. sz. törvény) által létrehozott támogatási program, amely a Dél-Olaszország egyes régióiban található termelési struktúrákban történő felhasználásra szánt tárgyi eszközök beszerzése után adójóváírást (a továbbiakban: a szóban forgó adójóváírás) vezetett be, a közös piaccal összeegyeztethető az EK 87. cikk (3) bekezdésének a) és c) pontja értelmében.

Az olasz jog

- 4 A szóban forgó adójóváírást a 296/2006. sz. törvény egyetlen cikkének (271)–(279) bekezdése vezette be a 2006. december 31-én folyamatban lévő adómegállapítási időszakot követő adómegállapítási időszaktól 2013. december 31-én folyamatban lévő adómegállapítási időszak végéig.
- 5 E törvény egyetlen cikke (1223) bekezdésének rendelkezéseit hatályon kívül helyezték, azokat azonban azonos megfogalmazással átvette a 2005. február 4-i legge n. 11 che RECA norme generali sulla partecipazione dell'Italia al processo normativo dell'Unione europea e sulle procedure di esecuzione degli obblighi comunitari (az Olaszországnak az Európai Unió jogalkotási folyamatában való részvételére és a közösségi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos eljárásokra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló 11. sz. törvény, a GURI 2005. február 15-i 37. száma, a továbbiakban: 11/2005. sz. törvény) 16a. cikkének (11) bekezdése. E rendelkezések szerint:

„Az EK 87. cikkben említett támogatások kedvezményezettjei csak akkor részesülhetnek ezen előnyökben, ha a 2000. december 28-i decreto del Presidente della Repubblica n. 445 (445. sz. köztársasági elnöki rendelet, a GURI 2001. február 20-i 42. számának rendes melléklete) egységes szövegének 47. cikke, valamint a minisztertanács elnökének rendeletében meghatározott és a *Gazzetta*

ufficialéban még kihirdetendő részletes szabályok értelmében nyilatkoznak arról, hogy nem tartoznak azok közé, akik az Európai Bizottság által jogellenesnek vagy összeegyeztethetetlennek nyilvánított és a jelen bekezdésben említett rendeletben meghatározott támogatást kaptak, majd azt nem fizették vissza, illetve nem helyezték zárolt számlára.”

- 6 A 2007. május 23-i decreto del Presidente del Consiglio dei ministri (a minisztertanács elnökének 2007. május 23-i rendelete, a GURI 2007. július 12-i 160. száma) szabályozza az előző pontban említett „okiratot pótló” nyilatkozat (a továbbiakban: nyilatkozat) kiállításának részletes szabályait. E rendelet 4. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy e nyilatkozat „azon támogatásokra vonatkozik, amelyek esetében az Európai Bizottság a következő határozatok értelmében elrendelte a visszatérítetést:
- a) az Olaszország által, képzési és munkaszerződések megkötéséhez kapcsolódóan nyújtott előnyök formájában alkalmazott foglalkoztatási intézkedésekre vonatkozó támogatási programról szóló, 1999. május 11-i [...] bizottsági határozat
- b) az Olaszország által a többségi köztőkével rendelkező, közszolgáltatásokat nyújtó vállalkozások számára biztosított adómentességekre és kedvezményes kölcsönökre vonatkozó állami támogatásokról [...] szóló, 2002. június 5-i bizottsági határozat
- c) az Olaszország által létrehozott állami támogatások rendszeréről a foglalkoztatásra vonatkozó sürgős rendelkezések tekintetében hozott [...] 2004. március 30-i bizottsági határozat [...]
- d) a 2002-ben természeti csapásokat elszenvedett településeken beruházásokat megvalósító vállalatoknak Olaszország által nyújtott segélyek szabályozásáról szóló [...] 2004. október 20-i bizottsági határozat [...]”.
- 7 A törvénnyé alakított és a 2008. augusztus 2-i legge n. 129-cel (129. sz. törvény) módosított, 2008. június 3-i decreto legge n. 97 (97. sz. rendelet törvény, a GURI 2008. augusztus 2-i 180. száma) 2. cikke meghatározza a támogatás alkalmazhatóságának különböző éveire vonatkozóan rendelkezésre álló források felső határát, és szabályozza a szóban forgó adójóváírás-igénybevételi eljárást, előírva többek között az érintettek azon kötelezettségét, hogy az e törvényerejű rendelet hatálybalépésének időpontjában már végrehajtott beruházási projektek esetében a támogatás elvesztésének terhe mellett a megadott határidőn belül az adójóváírás igénybevételére vonatkozó „jog fenntartása” érdekében juttassanak el egy formanyomtatványt az adóhatóság részére.

Az alapeljárások, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés és a Bíróság előtti eljárás

- 8 A három alapeljárás tényállása *mutatis mutandis* azonos a C-415/19–C-417/19. sz. ügyekben. A tényállásokat a következőképpen lehet összefoglalni.
- 9 Az alapeljárások valamennyi felperese kérelmet nyújtott be az adóhatósághoz a szóban forgó adójóváírás igénybevétele érdekében.
- 10 Az adóhatóság a felperesek kérelmeit azzal az indokkal utasította el, hogy nem csatolták a kérelmükhöz a nyilatkozatot.
- 11 A felperesek által e határozatok ellen benyújtott kereseteket mind első fokon, mind másodfokon elutasították.
- 12 Az említett felperesek a kérdést előterjesztő bírósághoz, azaz a Corte suprema di cassazionehoz (semmitőszék, Olaszország) benyújtott fellebbezéseik keretében az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének, a 2008. január 25-i határozatnak és az arányosság elvének a megsértésére hivatkoztak.

- 13 A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az alapeljárásban szóban forgó olasz szabályozás összeegyeztethető-e az uniós joggal, amennyiben egyrészt a szóban forgó adójóváírás nyújtása megtagadható pusztán azzal az indokkal, hogy a kérelmező a Bizottság által a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatást kapott, anélkül hogy annak tárgyában formálisan visszatérítésre kötelező határozatot kellene hozni, másrészt pedig nem az új támogatás kifizetésének egyszerű felfüggesztéséről, hanem annak végleges megtagadásáról van szó. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság arra is választ vár, hogy a nemzeti jog összeegyeztethető-e az arányosság elvével.
- 14 E körülmények között a Corte suprema di cassazione (semmtörvényszék) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő, a három alapeljárásban azonos módon megfogalmazott kérdést terjeszti a Bíróság elé:
- „Összeegyeztethető-e a [296/2006. sz. törvény] egyetlen cikkének (1223) bekezdése (jelenleg a [11/2005. sz. törvény] 16a. cikkének (11) bekezdése) és a minisztertanács elnökének 2007. május 23-i rendelete [az Unió] jogrendjével, tekintettel az [EUMSZ] 108. cikk (3) bekezdésére, ahogyan azt az [1997. május 15-i TWD kontra Bizottság ítélet (C-355/95 P, EU:C:1997:241)] értelmezte, a [2008. január 25-i] határozattal és az arányosság [uniós jogi elvével]?”
- 15 A Bíróság elnöke 2019. június 28-i végzésével az írásbeli szakasz lefolytatása és a végzés meghozatala céljából egyesítette a C-415/19–C-417/19. sz. ügyeket.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 16 A Bíróság eljárási szabályzata 99. cikke értelmében, ha az előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdésre adandó válasz egyértelműen levezethető az ítélkezési gyakorlatból, vagy ha az ilyen kérdésre adandó válasz nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek, a Bíróság az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor indokolt végzéssel határozhat.
- 17 A jelen ügyekben ezt a rendelkezést kell alkalmazni.
- 18 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését, a 2008. január 25-i határozatot és az arányosság elvét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami jogszabály, amelynek értelmében az e tagállam által bevezetett és e határozatban engedélyezett támogatási program alapján történő állami támogatás nyújtásának előfeltételét képezi a kérelmező arra vonatkozó nyilatkozattétele, hogy nem részesült olyan támogatásban, amelynek jogellenességét és összeegyeztethetlenségét a Bizottság megállapította, amelyet a kérelmező nem fizetett vissza, illetve nem helyezett zárolt számlára, amely nyilatkozatot még akkor is meg kell tenni, ha a kérelmezővel szemben nem terjesztettek elő visszatérítés iránti kérelmet, és annak ellenére is, hogy az említett határozat nem ír elő kifejezetten ilyen követelményt.
- 19 A Bíróságnak az 1997. május 15-i TWD kontra Bizottság ítéletből (C-355/95 P, EU:C:1997:241) eredő ítélkezési gyakorlatából – amelyre a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló határozataiban és a kérdéseiben hivatkozik – az következik, hogy a Bizottság megalapozottan szabhatja az új támogatás folyósításának előfeltételeként a jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatások visszatéríttetését. A Bíróság ugyanis úgy ítélte meg, hogy a Bizottság egyrészt hatáskörrel rendelkezik a korábbi jogellenes és vissza nem térített támogatások, valamint az új támogatások esetleges halmozódó hatásának figyelembevételére, másrészt pedig csak akkor állapíthatja meg az új támogatások belső piaccal való összeegyeztethetőségét, ha a rendelkezésére álló bizonyítékok lehetővé teszik, hogy ilyen következtetést vonjon le (lásd ebben az értelemben: 2010. január 21-i Iride és Iride Energia kontra Bizottság végzés, C-150/09 P, nem tették közzé, EU:C:2010:34, 70. pont).

- 20 A jelen ügyben a Bírósághoz benyújtott iratokból kitűnik, hogy a Bizottság a 2008. január 25-i határozatában figyelembe vette, hogy az alapeljárás tárgyát képező nemzeti jogszabály megtagadja a szóban forgó adójóváírás nyújtását attól a kérelmezőtől, aki a Bizottság által jogellenesnek és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatásban részesült, amennyiben a kérelmezővel szemben visszatérítés iránti kérelmet terjesztettek elő, de a támogatást nem térítették vissza, illetve nem helyezték zárolt számlára.
- 21 Meg kell állapítani, hogy e nemzeti jogszabály, noha annak célja a Bíróság által az 1997. május 15-i TWD kontra Bizottság ítéletben (C-355/95 P, EU:C:1997:241) említett előfeltételek tiszteletben tartásának biztosítása, korlátozóbb előfeltételeket határoz meg, mivel az kizárólag azon ok miatt is előírja az állami támogatás kifizetésének megtagadását, hogy a kérelmező nem nyújtotta be a nyilatkozatot, függetlenül attól, hogy a kérelmező ténylegesen részesült-e jogellenesnek és összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatásban, illetve adott esetben e támogatás tekintetében előterjesztettek-e vele szemben visszatérítés iránti kérelmet.
- 22 Az ilyen követelmény azonban nem sérti az ezen ítéletben hivatkozott kötelezettségeket, és nem módosítja a 2008. január 25-i határozatban engedélyezett támogatási programot sem. Nem kérdőjelezheti meg tehát ugyanezen rendszer belső piaccal való összeegyeztethetőségét, ennél fogva nem tekinthető e határozattal ellentétesnek.
- 23 Ezenkívül, amint arra a Bizottság az írásbeli észrevételeiben hivatkozik, noha az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy azok végrehajtását megelőzően jelentsék be a Bizottságnak az állami támogatásokra vonatkozó szándékaikat, a támogatás nyújtására azonban még akkor sem kötelezi a tagállamokat, ha ez a támogatás az ezen intézmény határozatával jóváhagyott támogatási program keretébe illeszkedik. Az ilyen határozatnak kizárólag az a célja és a hatása, hogy a támogatási programot a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítva engedélyezze, nem pedig az, hogy azt az érintett tagállammal szemben előírja (lásd ebben az értelemben: 2008. november 20-i Foselev Sud-Ouest ítélet, C-18/08, EU:C:2008:647, 16. pont; 2010. május 20-i Todaro Nunziatina & C. ítélet, C-138/09, EU:C:2010:291, 52. pont; 2018. május 30-i Yanchev végzés, C-481/17, nem tették közzé, EU:C:2018:352, 22. pont).
- 24 Következésképpen az állami támogatási programot jóváhagyó bizottsági határozat nem akadályozza annak, hogy e program keretében az érintett tagállam fenntartsa a jogosultságot a támogatás nyújtásának megtagadására (lásd ebben az értelemben: 2018. május 30-i Yanchev végzés, C-481/17, nem tették közzé, EU:C:2018:352, 22. pont).
- 25 A jelen ügyben a fenti megfontolások megkérdőjelezésre az a körülmény sem alkalmas, hogy a kérelmek kezelése során alkalmazott rendszerre és a rendelkezésre álló források megállapított felső határára tekintettel a szóban forgó adójóváírás nyújtásának a nyilatkozat hiányára alapított megtagadása végleges jellegű.
- 26 E körülmények között az ilyen követelmény az arányosság elvével sem tekinthető ellentétesnek.
- 27 Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését, a 2008. január 25-i határozatot és az arányosság elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami jogszabály, amelynek értelmében az e tagállam által bevezetett és e határozatban engedélyezett támogatási program alapján történő állami támogatás nyújtásának előfeltételét képezi a kérelmező arra vonatkozó nyilatkozattétele, hogy nem részesült olyan támogatásban, amelyet a Bizottság jogellenesnek és összeegyeztethetetlennek nyilvánított, amelyet a kérelmező nem fizetett vissza, illetve nem helyezett zárolt számlára, amely nyilatkozatot még akkor is meg kell tenni, ha a kérelmezővel szemben nem terjesztettek elő visszatérítés iránti kérelmet, és annak ellenére is, hogy az említett határozat nem ír elő ilyen követelményt.

A költségekről

- 28 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését, a „39/2007. sz. állami támogatás – Olaszország – adójóváírás a hátrányos helyzetű térségekben történő új beruházások vonatkozásában” című, 2008. január 25-i C(2008) 380 bizottsági határozatot és az arányosság elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami jogszabály, amelynek értelmében az e tagállam által bevezetett és e határozatban engedélyezett támogatási program alapján történő állami támogatás nyújtásának előfeltételét képezi a kérelmező arra vonatkozó nyilatkozattétele, hogy nem részesült olyan támogatásban, amelyet az Európai Bizottság jogellenesnek és összeegyeztethetetlennek nyilvánított, amelyet a kérelmező nem fizetett vissza, illetve nem helyezett zárolt számlára, amely nyilatkozatot még akkor is meg kell tenni, ha a kérelmezővel szemben nem terjesztettek elő visszatérítés iránti kérelmet, és annak ellenére is, hogy az említett határozat nem ír elő ilyen követelményt.

Aláírások